Реферат на тему: "Твір "Війна і мир" Л. Толстого"

Лев Толстой

Твір "Війна і мир" Л.Толстого

Що у світі є прекрасніше за людину? Адже вона найдосконаліше творіння цього світу. Можливо, саме тому людина є об'єктом дослідження інших людей. Кожна епоха по-своєму уявляє ідеал людини. На творення цього ідеалу впливають різні фактори, більшою мірою соціальні. І найвидатніші постаті світу людського намагаються вдихнути життя в ідеал своєї епохи.

Так, Лев Миколайович Толстой, хоча і вірив у людську простоту і правду, зображував велику людську єдність і людину на фоні цієї єдності.

У творі "Війна і мир" Толстого — зрілого майстра — розкриваються проблеми людини. Тому вагоміші постаті, зображені автором, проходять через своєрідні психологічні переломи.

У П'єра Безухова, одного з героїв роману таких переломів кілька. Викликані вони розладом із самим собою, неприйняттям середовища, до якого він належав.

Але кінець кінцем переважали об'єктивні чинники: життєвий уклад Росії змінився під впливом війни 1812 року. Саме цей факт відродив П'єра у той момент, коли він остаточно переконався у марності внутрішніх зусиль. І перед нами з'являється зовсім новий герой, загартований усвідомленням близькості до народу і сповнений власної величі, як людини, причетної до цього народу.

Андрій Болконський значно раніше переглядає свої колишні ідеали. На це наштовхнули його і аустерліцькі події, і смерть дружини, і пов'язане з цією смертю почуття відповідальності за долю близької людини, і спроби знайти себе, залучившись до реформаторської діяльності Сперанського, і невірність Наташі. Але він набув вагомого досвіду — інтересу до простої людини, до такої, як капітан Тушин. Моральну опору Андрій Болконський знайшов у усвідомленні себе як частки великого цілого, ім'я якому — народ.

Отже, в епопеї "Війна і мир" внутрішній стан героїв залежить від усвідомлення своєї значимості та єдності з народом.

Глибокий психологічний аналіз стану героїв Толстого пов'язаний з почуттями внутрішнього драматизму самого автора, релігійноморалі-стичним ставленням до людини та її вчинків.

У "Війні і мири" Толстой підняв питання про роль особистості і народу в історії. Перед Толстим стояла задача — осмислити художньо і філософськи війну 1812 р.: "Правда цієї війни в тім, що вона виграна народом".

Захопившись думкою про народний характер війни, Толстой не зміг вирішити питання про роль особистості і народу в історії; у III частині 3-го тому Толстої вступає в

суперечку з істориками, що затверджують, що хід усієї війни залежить від "великих людей". Толстой намагається переконати, що доля людини залежить не від їхньої волі.

Зображуючи Наполеона і Кутузова, письменник, майже ніколи не показує їх у сфері державної діяльності. Він зосереджує свою увагу на тих властивостях, що характеризують його як керівника мас. Толстой вважає, що не геніальна людина керує подіями, а події керують ними. Толстой малює раду у Філях як рада, що не має змісту, адже Кутузов уже вирішив, що Москва повинна бути залишена: "Владою, врученої мені государем і батьківщиною, — наказ відступати". Звичайно, це не так, ніякої влади в нього немає. Відхід з Москви вирішений. Не у владі окремих облич вирішувати, куди повернеться історія. Але Кутузов зумів зрозуміти цю історичну неминучість. Цю фразу говорить не він, його вустами говорить доля. Толстому так важливо переконати читача в правильності своїх поглядів на роль особистості і народних мас в історії, що він вважає за необхідне прокоментувати кожен епізод війни з позиції цих поглядів. Думка не розвивається, а ілюструється новими фактами в історії війни. Будь-яка історична подія була наслідком взаємодії тисяч людських воль. Одна людина не може запобігти те, що повинно вчинитися зі стікання безлічі обставин. Настання стало необхідністю по безлічі причин, сума яких привела до Тарутинському бою. Головна причина — дух армії, дух народу, що зробив вирішальне значення на перебіг подій.

Толстой хоче найрізноманітнішими порівняннями підкреслити, що великі люди упевнені, начебто доля людства в їхніх руках, що прості люди не говорять і не думають про свою місію, а роблять свою справу. Особистість неспроможна що-небудь змінити.

Історія зустрічі П'єра з Каратаєвим є історія зустрічі з народом, образне вираження Толстого. Толстой раптом побачив, що істина — у народі, а тому-те пізнав її, зблизивши із селянами. П'єр повинний прийти до цього підсумку за допомогою Каратаєва. Толстой вирішив це на останньому етапі роману. Роль народу у війні 1812 року — головна тема третьої частини. Народ — головна сила, що визначає долю війни. Але народ і не розуміє і не визнає гри у війну. Війна ставить перед ним питання про життя і смерть. Толстой — історик, мислитель, вітає партизанську війну. Закінчуючи роман, він оспівує "дрюк народної волі", вважаючи народну війну вираженням справедливої ненависті до ворога.

У "Війні і світі" Кутузов показаний не в штабі, не при дворі, а в суворих умовах війни. Він робить огляд, ласкаво говорить з офіцерами, солдатами. Кутузов великий стратег, він використовує всі засоби, щоб врятувати армію. Посилає загін на чолі з Багратіоном, заплутує французів у мережах їхньої власної хитрості, прийнявши пропозицію про перемир'я, енергійно просуває армію на з'єднання з військами з Росії. Під час бою він не був просто споглядальником, а виконував свій борг.

Російські й австрійські війська потерпіли поразку. Кутузов був правий — але усвідомлення цього не зм'якшило його скорботи. На питання: "Ви поранені?" — він відповів: "Рань не тут, а от де!" — і вказав на солдатів, що біжать. Для Кутузова ця поразка була важкою щиросердечною раною. Прийнявши командування армією, коли почалася війна 1812 р., Кутузов першою своєю задачею поставив підняти дух армії. Він

любить своїх солдатів. Бородінський бій показує Кутузова як активного, винятково вольової людини. Своїми сміливими рішеннями він впливає на хід подій. Незважаючи на перемогу росіян при Бородіно, Кутузов бачив, що захищати Москву немає ніякої можливості. Вся остання тактика Кутузова визначена була двома задачами: перша — знищення ворога; друга — збереження російських військ, тому що його ціль — не особиста слава, а виконання волі народу, порятунок Росії.

Кутузов показаний у різних ситуаціях життя. Своєрідна портретна характеристика Кутузова — "величезний ніс", єдине видюче око, у якому світилися думка і турбота. Толстой неодноразово відзначає старечу тучність, фізичну слабість Кутузова. А це свідчить не тільки про його вік, але і про важкі військові праці, довгого бойового життя. Вираження обличчя Кутузова передає складність внутрішнього світу. На обличчі лежить печатка заклопотаності перед вирішальними справами. Надзвичайно багата мовна характеристика Кутузова. Із солдатами він говорить простою мовою, вишуканими фразами — з австрійським генералом. Характер Кутузова розкривається через висловлення солдатів і офіцерів. Усю цю багатогранну систему прийомів побудови образа Толстой як би підсумовує прямою характеристикою Кутузова як носія кращих рис російського народу.

Через внутрішній стан людини Л. М. Толстой показав тогочасне суспільство. Його героїв не можна засуджувати, вони самі й судять себе, і прирікають на муки, і карають. Саме в цьому і полягає найвищий геній Л. М. Толстого як майстра художнього слова.